

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/39/2023
Identifikačné číslo spisu: 6118390580
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6118390580.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a sudkyň JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., Praha, Želetavská 1525/1, Česká republika, IČO: 64 948 242, konajúcej na území SR prostredníctvom organizačnej zložky: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, Bratislava, Šancová 1/A, IČO: 47 251 336, zastúpenej Stentors advokátska kancelária s.r.o., Bratislava, Hodžovo nám. 2A, IČO: 51 757 184, proti žalovanej R. D., narodenej XX. L. XXXX, B., D. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Vladimírom Šiškom, Bratislava, Planckova 2, o zaplatenie 164.088,88 eura s prísl., vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 17C/46/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 31. mája 2022 sp. zn. 11Co/61/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom 5. októbra 2020, č.k. 17C/46/2019-180 určil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 164.088,88 eura s 5 % ročným úrokom z omeškania od 4. novembra 2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a zároveň rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu (výrok II.).

1.1. Podľa okresného súdu je nepochybné, že skutkový dej prebehol tak ako ho popísal žalobca. Medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu viacerých zámenných zmlúv, pričom žalovaná na pobočke žalobcu v Hlohovci v priebehu mesiacov 10,11/2016 predkladala postupne bankovky v nominálnej hodnote 10.000 JPY (japonský jen) za účelom ich konverzie na menu euro. Celkovo tak zamenila 19.740.000 JPY, pričom žalobca vyplatil žalovanej z aktuálneho výmenného kurzu sumu vo výške spolu 164.088,88 eura (8.340,22 eura + 124.760,87 eura + 30.987,79 eura). Vzhľadom na vzniknuté pochybnosti ohľadne pravosti bankoviek japonských jenov bola časť z uvedenej hotovosti vo výške 3.740.000 JPY za účelom posúdenia ich pravosti postúpená švajčiarskej polícia, ktorá ich označila za nepravé. Zvyšná časť vo

výške 16.000.000 JPY bola postúpená Národnej banke Japonska, ktorá rovnako označila uvedené bankovky japonských jenov za falzifikáty. Otázka ohľadne toho, či bankovky boli alebo neboli falzifikáty, bola v konaní sporná. Súd po vykonanom dokazovaní mal za to, že žalobca si svoju dôkaznú povinnosť ohľadne preukázania tvrdení o falzifikátoch bankoviek japonských jenov splnil. Predložené listinné dôkazy boli pre súd dostatočné na posúdenie otázky nepravosti bankoviek. Uvedené vyplýva z dokladov predložených žalobcom, a to ohľadne žalobcom postúpených bankoviek v množstve 3.740.000 JPY: List od Švajčiarskej polície, vrátane správy spoločnosti CREDIT SUISSE (Schweiz) AG o pravosti časti hotovosti s úradným prekladom, vrátane Expertízy Švajčiarskej polície s úradným prekladom. V uvedenom liste Federálnej kriminálnej polície, sekcia vyšetrovania hospodárskej kriminality, oddelenie vyšetrovania falšovaných peňazí, Bern je skonštatované, že všetky bankovky, t. j. 374 JPY 10.000 (Shotoku Taishi) vydané v r. 1958, sú sfalšované. Ohľadne druhej časti bankoviek v množstve 16.000.000 JPY ich nepravosť vyplýva z Listu Bank of America z 3. januára 2017 s úradným prekladom, kde je rovnako skonštatované, že Bank of Japan potvrdila bankovky série JPY z roku 1958 ako sfalšované a tieto boli skonfiškované. Z Policajnej správy japonskej polície z 9. decembra 2016 s úradným prekladom vyplýva, že Národná policajná agentúra zabavila uvedené položky v počte 1.600 ks v nominálnej hodnote 10.000 JPY bankovka Bank of Japan. Z uvedeného vyplýva, že ide o totožný počet bankoviek, ktoré boli vymieňané žalovanou v banke žalobcu. Žalovanou navrhnuté dôkazy sa javili ako účelové a navyše aj protichodné. Súd prvej inštancie nepripustil dôkazy navrhnuté žalovanou na poslednom pojednávaní, nakoľko mal za to, že by bola porušená koncentrácia konania, keď vykonanie uvedených dôkazov mohla žalovaná navrhnúť skôr, navyše ich vykonanie by vyžadovalo nariadenie ďalších pojednávaní, pričom súd nevzhladol žiaden ospravedlniteľný dôvod na ich neskoré predloženie. Na základe uvedeného súd tak zhodnotil, že žalovaná nepoprela tvrdenia žalobcu o tom, že zamieňané bankovky japonských jenov sú falzifikáty, resp. jej popretie súd vyhodnotil ako neúčinné.

1.2. Ak mal súd za preukázané, že bankovky japonských jenov boli falošné, predmetná zámenná zmluva je potom v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) neplatná, nakoľko je zrejmé, že žalobca uzatvoril zmluvu v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti o pravosti bankoviek japonských jenov, ktorá skutočnosť bola pre uzatvorenie zmluvy rozhodujúca, pričom osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala. Je zrejmé, že išlo o omyl v podstatnej okolnosti pre uzatvorenie zmluvy a omyl ospravedlniteľný, tzn., nebol zavinený samotným žalobcom, keď tento postupoval s obvyklou mierou opatrnosti pri uzatváraní zmluvy (táto nebola ani nikým spochybnená). Následne na strane žalovanej z uvedeného neplatného právneho úkonu vznikol tak majetkový prospech, resp. bezdôvodné obohatenie plnením z neplatného právneho úkonu, ktorý je tento povinný vydať. V predmetnom prípade predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej sumu získanú postupnými konverziami japonských jenov na menu euro, a to v celkovej výške 164.088,88 eura. Na základe uvedeného súd daný nárok považoval za dôvodný, tento právne posúdil ako nárok na bezdôvodné obohatenie vzniknuté z neplatného právneho úkonu.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 31. mája 2022 sp. zn. 11Co/61/2021 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

2.1. Po preskúmaní obsahu spisu a odvolacích námietok žalobcu sa odvolací súd stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvoinštančného súdu, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, a pretože odvolací súd v celom rozsahu prebral zistený skutkový stav a zdieľal i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkázal na správne a dostatočne presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchyliť, keď navyše odvolateľka neuviedla v odvolaní žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Odvolací súd mal tiež za to, že súd prvej inštancie správne skonštatoval, že bolo preukázané, že v prípade japonských jenov vymieňaných žalovanou, sa jedná o falzifikáty Toto konštatovanie vyplývalo z listinných dôkazov predložených žalobcom, tiež aj z dokazovania vykonaného v trestnom konaní, kde sa tiež uvádza, že sa jedná v prípade japonských jenov o falzifikáty, pričom

skutočnosť, že obžalovaní boli v trestnom konaní oslobodení, nemá žiaden vplyv na pravosť japonských jenov a ani skutočnosť, že žalovaná nebola účastníčkou trestného konania. Podstatné je, že japonské jeny, ktoré vymieňala dostala od obžalovaného E.. D. a teda japonské jeny skúmané v trestnom konaní sú totožné s japonskými jenmi v tomto konaní. Žalovaná nepredložila žiaden relevantný dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že sa nejedná o falzifikáty. Ak tvrdí, že sa jedná o iné bankovky, ktoré boli posudzované, mala uviesť čísla bankoviek, ktoré chce overiť. Tvrdenie žalovanej, že nevedela v čase výmeny, že sa jedná o falzifikáty, ju nemôže zbaviť povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie. Žalovaná predložila bankovky japonských jenov ako pravé na výmenu a dostala za ne protihodnotu v eurách. Takéto konanie nemôže požívať právnu ochranu. Správne súd prvej inštancie posúdil, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a následne tiež správne rozhodol o jeho vydaní.

3. Proti rozhodnutiu krajského súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s návrhom na odklad jeho vykonateľnosti. Dovolanie odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Taktiež namietala vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorej sa mal odvolací súd dopustiť tým, že spolu so súdom prvej inštancie rozhodli bez náležitého zistenia skutkového stavu veci, nevykonali ňou navrhnuté dôkazy, dôkazy vykonané v súdnom konaní nesprávne vyhodnotili a nedostatočne svoj rozsudok odôvodnili. Žalovaná v rámci súdneho konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom namietala skutočnosť, že v rámci dokazovania nebolo preukázané, že bankovky JPY, ktoré zamieňala na pobočke žalobcu boli falzifikátmi. Ide pritom o podstatný dôkaz, v dôsledku ktorého nesprávnym vyhodnotením dôkazov zo strany oboch súdov došlo z ich strany k prijatiu záveru, že zámenná zmluva (zmluvy) je podľa § 49a OZ neplatná. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na jednotlivé skutočnosti (zistenia), ktoré nasvedčujú tomu, že zo strany oboch súdov došlo k porušeniu zásady voľného hodnotenia dôkazov, ich prijaté skutkové závery sú svojvoľné a neudržateľné. Odvolací súd tak pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej postupoval v rozpore s § 383, § 385 ods. 1 CSP a tiež s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu tým, že vychádzal na rozdiel od súdu prvej inštancie z dokazovania vykonaného v trestnom konaní (súd prvej inštancie sa „iba“ oboznámil s listinnými dôkazmi - predmetnými rozhodnutiami trestných súdov vydanými v trestnom konaní), nenariadil v tejto súvislosti vo veci pojednávanie a nevykonal potrebné dokazovanie (doplnenie). Navyiac spochybnila, že v rozhodovaní trestných súdov bolo skonštatované, že ide o falzifikáty, keďže sa riešila najmä otázka zavinenia. Z listinných dôkazov, z ktorých vychádzal súd prvej inštancie a ktoré predložil žalobca, nie je podľa žalovanej zrejme bližšia identifikácia bankoviek JPY, ktoré tvorili predmet jednotlivých zámen žalovanou, pričom zo strany súdu prvej inštancie identifikácia bankoviek JPY, čo sa týka iba množstva a nominálnej hodnoty nemôže za týchto okolností obstať. Žalovaná na rozdiel od názoru odvolacieho súdu, že mala v konaní predložiť dôkaz, z ktorého vyplýva, že sa nejedná o falzifikáty, je toho názoru, že konkrétnu špecifikáciu bankoviek nemožno prisudzovať na jej ťarchu ako osoby, ktorá v dobrej viere išla predmetné zámeny vykonať do banky - pobočky žalobcu, od ktorej dobromyseľne očakávala, že je v jej možnostiach a schopnostiach prípadnú nepravosť odhaliť a na túto ju včas upozorniť, pričom žalobca napriek svojmu možnému kvalifikovanému posúdeniu a overeniu predmetných bankoviek si uvedené nespínil, respektíve v danom prípade zanedbal. Dovolateľka ďalej tvrdila, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku náležite nevyporiadal s jej argumentáciou uvádzanou v odvolacom konaní. Išlo pritom o argumentáciu, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď, keď spochybnila záver súdu prvej inštancie o preukázaní nepravosti bankoviek JPY zamenených žalovanou v pobočke žalobcu v súvislosti s listinnými dôkazmi, na ktoré žalovaná v rámci tohto dovolania poukázala a ich ne-relevantnosť, čo sa týka ich obsahu vo vzťahu k tomuto preukázaniu spochybnila. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku (bod. 10.) iba sumarizoval, že „Podstatné je, že japonské jeny, ktoré vymieňala, dostala od obžalovaného E.. D. a teda japonské jeny skúmané v trestnom konaní sú totožné s japonskými jenmi v tomto konaní. Žalovaná nepredložila žiaden relevantný dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že sa nejedná o falzifikáty. Ak tvrdí, že sa jedná o iné bankovky, ktoré boli posudzované, mala uviesť čísla bankoviek, ktoré chce overiť.“ Teda k otázke, čo sa týka bližšej identifikácii skúmaných bankoviek rôznymi inštitúciami v rámci vykonaných a oboznámených listinných dôkazov, výsledkom ktorých bolo tvrdenie o nepravosti skúmaných bankoviek, sa odvolací súd ani len v náznakoch nevyjadril. Nevyjadril sa ani ku skutočnosti, či je možné

na základe všeobecnej identifikácie skúmaných bankoviek, čo sa týka ich množstva a nominálnej hodnoty vyvodzovať bez akýchkoľvek pochybností záver o ich totožnosti s bankovkami JPY, ktoré žalovaná zamieňala v pobočke žalobcu.

3.1. Pokiaľ šlo o prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP vymedzila 3 právne otázky, ktoré mal nesprávne právne posúdiť odvolací súd. Prvá otázka znie nasledovne: „či v rámci dokazovania v predmetnej súdnej veci postačuje pre stotožnenie skúmaných bankoviek JPY a zamieňaných bankoviek žalovanou v pobočke žalobkyne iba ich identifikácia, čo do množstva a nominálnej hodnoty bez bližšej identifikácie sériových čísel týchto bankoviek“. Túto otázku položila dovolateľka „z opatrnosti.“ Podľa nej, predložené odborné vyjadrenia zahraničných inštitúcií sú formulované bez priamej nadväznosti na osobitné okolnosti tohto konkrétneho prípadu. Z tohto dôvodu podľa názoru žalovanej nemohlo zo strany súdov nižšej inštancie dôjsť k záveru o totožnosti skúmaných bankoviek rôznymi zahraničnými inštitúciami s bankovkami, ktoré zamieňala v pobočke žalobcu. Druhú otázku vymedzila v smere: „či možno výsledky dokazovania v trestnej veci vyhodnotené civilným súdom v neprospech žalovanej prevziať a vykonať v predmetnej civilnej veci bez toho, aby sa s nimi žalovaná mala možnosť, čo i len oboznámiť, o to viac ak žalovaná nebola v trestnej veci subjektom trestného konania, ktorý by mal a vykonával vplyv na samotný priebeh trestného konania a ktorému by zákon (zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, § 10 ods. 10) na uskutočnenie tohto vplyvu priznal určité procesné práva alebo uložil povinnosti?“ Odkázala na svoju argumentáciu pokiaľ ide o vady podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Žalovaná mala za to, že v jej prípade nemalo dôjsť k aplikovaniu - prevzatíu a vykonaniu akýchkoľvek dôkazov pochádzajúcich z trestného konania v rámci, ktorého nebola v postavení subjektu trestného konania. Tretiu otázku dovolateľka formulovala nasledovne: „či je spravodlivé, zákonné a dôvodné požadovať od žalovanej ako klientky banky na preukázanie svojho tvrdenia o pravosti zamieňaných bankoviek JPY predloženie sériových čísel týchto bankoviek za účelom ich overenia a stotožnenia so skúmanými bankovkami v rámci vykonaného dokazovania, keď samotná žalobkyňa (banka) si túto požiadavku nespĺnila, hoci to vyplýva z jej profesijnej praxe ako banky spočívajúcej v odhaľovaní a zisťovaní falzifikátov peňažných prostriedkov a zároveň táto špecifická identifikácia absentuje pri bankovkách, ktoré boli skúmané následne s odstupom času po vykonaných zámenách na podnet žalobkyne a to rôznymi zahraničnými inštitúciami?“ Žalovaná mala za to, že nemožno od nej ako klienta banky vzhľadom na jej možnosti a schopnosti v porovnaní s bankou, požadovať predloženie dôkazu v podobe presnej identifikácie (sériové čísla) zamieňaných bankoviek v pobočke žalobcu, aby mohol súd tieto porovnať a stotožniť so skúmanými bankovkami rôznymi zahraničnými inštitúciami, u ktorých mimochodom takáto identifikácia rovnako absentuje. Pritom všetky žalobcom predložené listinné dôkazy pochádzajú od rôznych zahraničných inštitúcií, s ktorými žalobca úzko spolupracuje pri odhaľovaní falzifikátov bankoviek, a na ktoré pochopiteľne žalovaná nemá žiadny dosah, respektíve možnosť tieto inštitúcie osloviť za účelom preukázania svojich tvrdení. V dôsledku týchto objektívne preukázaných okolností, je preto nespravodlivé, aby žalovaná svoje tvrdenia preukazovala dôkazmi, ktoré nevie a nemôže zabezpečiť. Pochybenia žalobcu v tomto smere pritom nemožno pripisovať na ťarchu žalovanej. Na základe uvedeného žiadala zrušenie rozsudku odvolacieho súdu, prípadne aj spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec im vrátiť na ďalšie konanie

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalovaná na podporu svojich tvrdení v podstate žiadne dôkazy nepredložila. Navrhol dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť a zároveň mu priznať plnú náhradu trov dovolacieho konania.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP, dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

5.1. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019 alebo 2Cdo/91/2021, ktoré prešlo aj testom ústavnosti, vid' IV. ÚS 578/2022 a v ňom odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4SŽ/165/95).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v

súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej treba zamietnuť, pretože nie je dôvodné.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dovolací súd najskôr skúmal existenciu prvého z dovolateľkou uplatnených dovolacích dôvodov, ktorým je tzv. vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľka v dovolaní namietala nesprávne zistený skutkový stav a nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu a jeho nedostatočné a zmätočné odôvodnenie.

12. Pokiaľ dovolateľka namietala nesprávne skutkové zistenia, či hodnotenie dôkazov a abstrahovania skutkových záverov tieto nespôsobujú prípustnosť v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených

súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

12.1. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

12.2. Namietaná vada nevyplýva ani z formulácie použitej odvolacím súdom v bode 10. odôvodnenia svojho rozsudku, z ktorej vyvodila žalovaná záver, že krajský súd v rozpore s § 383 a § 385 ods. 1 CSP vychádzal z dokazovania vykonaného v trestnom konaní. Posudzujúc samotnou dovolateľkou vymedzenú textáciu v kontexte celého rozhodnutia a obsahu spisu je potrebné povedať, že takáto námietka nie je dôvodná. Hneď v predchádzajúcej vete totiž odvolací súd konštatuje správnosť skutkových záverov súdu prvej inštancie, že ide o falzifikáty japonských jenov. Pokiaľ ide o formuláciu „z dokazovania vykonaného v trestnom konaní“ je podstatný predchádzajúci text „tiež aj“, ale aj kontext celého odôvodnenia, z ktorého vyplýva, že sa odvolací súd neoboznamoval so spisovým materiálom predmetného trestného konania nad rámec toho, čo je obsahom tohto súdneho spisu a čo posudzoval i súd prvej inštancie. Formulácia „z dokazovania vykonaného v trestnom konaní“ je použitá v súvislosti so skutočnosťami zistenými z predmetných rozhodnutí v trestnom konaní, s ktorými sa oboznamoval súd prvej inštancie, pričom voči tomuto žalovaná žiadne námietky nemala. Výhodnotenie vykonaného dokazovania je predsa súčasťou súdneho rozhodnutia, rozhodnutia súdov v trestnom konaní z toho nevynímajúc. Dovolací súd dopĺňa, že ak by aj predmetom dokazovania v trestnom súdnom konaní nebola skutočnosť, či sú predmetné bankovky falzifikáty (dá sa ale predpokladať, že sa to preukazovalo v konaní prípravnom, ktoré zo strany trestného súdu nebolo v tomto smere spochybnené), z oboch rozhodnutí súdov nižších stupňov vyplýva, že falšnosť predmetných bankoviek bola dostatočne preukázaná z dôkazov vykonaných v súdnej veci, najmä dôkazov listinných predložených žalobcom.

12.3. Rovnako ani zo skutkových záverov týkajúcich sa identifikácie bankoviek JPY, napriek námietkam žalovanej nemožno vyvodiť záver o existencii vady podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Odhliadnuc od irelevantnosti údajnej dobromyseľnosti žalovanej je potrebné poukázať, že jej správanie o dobromyseľnosti nesvedčí. V lepšom prípade možno hovoriť o nedostatku priameho úmyslu, či už jej alebo prípadne osôb, ktoré jej predmetné bankovky poskytli. Je dôležité si uvedomiť, že žalovaná vstúpila do banky za účelom zámery bankoviek, ktoré v kontakte s bankou považovala za pravé. Banka zamieňa len pravé bankovky a každý, kto ich odovzdáva banke za účelom výmeny tvrdí (hoc aj konkludentne), že sú pravé, keďže za ne žiada protihodnotu. Pokiaľ niekto žiada od banky protihodnotu poskytovanej bankovky, predpokladá sa, že jej garantuje pravosť a pokiaľ sa pravosť kvalifikovane spochybní, je možno vyvodiť záver o tom, že banka bola zo strany (v okolnostiach preskúmvanej veci) žalovanou uvedená do omylu a teda tento právny úkon je neplatný. So žalobcom predložených listinných dôkazov vyplýva, že obnos zodpovedajúci bankovkám, ktoré u neho vymenila žalovaná bol postupmi štandardnými v bankovej sfére označený za falzifikáty, žalobca stratil možnosť získať z nich majetkový prospech zodpovedajúci sume, ktorú žalovanej vyplatil. Predložené listinné dôkazy dostatočne identifikujú skutkový dej, keď postupne došlo zo strany žalobcu k niekoľkým výmenám bankoviek v nominálnej hodnote 19 740 000 JPY v pobočke žalobcu, keď žalovaná zinkasovala žalovanú sumu, následne je preukázané, že bankovky v nominálnej hodnote 19 740 000 JPY, prepravil žalobca prostredníctvom bezpečnostných a dopravných partnerov inštitúciám, ktoré konštatovali, že ide o falzifikáty bankoviek v rovnakom počte a nominálnej hodnote, ako ich v pobočke žalobcu odovzdala ako pravé žalovaná. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že nie je preukázané, že ide o tie isté bankovky, keďže neboli bližšie identifikované napr. sériovým číslom, tak to v danom prípade nie je ničím iným iba domnienkou, ktorá nebola podporená žiadnym dôkazom, ktorý by aspoň čiastočne spochybnil skutkový dej vykreslený v predchádzajúcich vetách. Tento záver si osvojil dovolací súd aj s ohľadom na obmedzené možnosti žalovanej zasiahnuť do preskúmvania tohto skutkového deja. Ide o ustálenie do akej miery je pravdepodobné, že japonské bankovky z emisie vydané v roku 1958 v rovnakom počte a nominálnej

hodnote sa objavia vo vysokom množstve na pobočke banky na Slovensku a (ako naznačuje žalovaná) mohli by byť zamenené za identický počet bankoviek z rovnakej emisie rovnakej meny, kým by prišli k inštitúciám, ktoré konštatovali ich nepravosť. Inými slovami je podľa dovolacieho súdu veľmi málo pravdepodobné, že by mohlo dôjsť k nejakej zámene, keďže presun bankoviek medzi jednotlivými zložkami skutkového deja je zdokumentovaný a nevyplýva z neho akákoľvek zmena v počtoch alebo nominálnej hodnote. Je nereálne, že by práve v tejto pobočke žalobcu niekto vymieňal japonské jeny z emisie v roku 1958 opäť v rovnakom počte i nominálnej hodnote. Navyiac pokiaľ ide o sériové číslo, toto samotné, keďže ide o potvrdené falzifikáty, by ako také nemuselo nič preukazovať, keďže aj samotné sériové číslo mohlo byť sfaľované a prípadne by mohli byť zamenené aj bankovky s rovnakým sériovým číslom. Podstatné pri ustálení skutkového stavu bolo práve zistenie, že ide o falzifikáty rovnakého počtu a nominálnej hodnoty bankoviek japonských jenov, ako boli nespochybnene presunuté z pobočky žalobcu, kde ich v rovnakom rozsahu a obsahu odovzdala žalovaná. Žalovaná nežiadala skutkovo vysvetliť, či v inkriminovanom čase, na ktorý poukázala, nedošlo k podobným zamenám ako bola tá jej, čo by ju v danom prípade mohlo vyvinieť. Dovolateľka ani neponúkla, nieto že by preukázala, nejaký iný (alternatívny) skutkový dej, ktorý by bol jednak aspoň trochu pravdepodobný a zároveň by mohol podporiť jej domnienku, že predmetné inštitúcie posudzovali ako falzifikáty iné bankovky ako tie, ktoré odovzdala v pobočke žalobcu v Hlohovci.

12.4. Ak mala žalovaná prípadne pochybnosti o pravosti bankovky, mala kontaktovať políciu, prípadne svoje pochybnosti o pravosti bankoviek pri výmene v banke vysloviť (najmä, keď išlo o staršie emisie pomerne vzdialenej krajiny) a nie skúsiť vymeniť pár bankoviek na skúšku „či to prejde“ a potom prísť do banky s väčšími obnosmi. Dobromyseľnosti okrem uvedeného nesvedčí ani skutočnosť, že išla do pobočky, kde pracuje jej príbuzný a nie do akejkoľvek inej banky, kde by sa vyhla podozreniu.

12.5. Pokiaľ dovolateľka namietala, že predmetné listinné dôkazy nie sú úradne preložené, toto nepovažuje dovolací súd za relevantné, nakoľko sa žalovaná doposiaľ v konaní ich úradného prekladu nedomáhala.

12.6. Vzhľadom na uvedené nepostupovali konajúce súdy pri vytváraní skutkových záverov arbitrárne a nemožno v tejto súvislosti hovoriť o porušení práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

13. K námietkam žalovanej týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku dovolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Série A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci,

vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

14. Vo svetle uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním žalovanej spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, že bolo preukázané, že v prípade japonských jenov vymieňaných žalovanou, sa jedná o falzifikáty. Z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších stupňov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa stručným, ale dostatočným spôsobom vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami odvolateľky - žalovanej. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolateľka v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v základnom konaní.

15. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd (spolu so súdom prvej inštancie) vo svojom odôvodnení dostatočným spôsobom poukázal na zistený skutkový stav a z neho vyvodil závery, „že sa jedná v prípade japonských jenov o falzifikáty, pričom skutočnosť, že obžalovaní boli v trestnom konaní oslobodení, nemá žiaden vplyv na pravosť japonských jenov a ani skutočnosť, že žalovaná nebola účastníčkou trestného konania. Podstatné je, že japonské jeny, ktoré vymieňala, dostala od obžalovaného E.. D. a teda japonské jeny skúmané v trestnom konaní sú totožné s japonskými jenmi v tomto konaní. Žalovaná nepredložila žiaden relevantný dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že sa nejedná o falzifikáty. Ak tvrdí, že sa jedná o iné bankovky, ktoré boli posudzované, mala uviesť čísla bankoviek, ktoré chce overiť. Tvrdenie žalovanej, že nevedela v čase výmeny, že sa jedná o falzifikáty, ju nemôže zbaviť povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie. Žalovaná predložila bankovky japonských jenov ako pravé na výmenu a dostala za ne protihodnotu v eurách. Takéto konanie nemôže požívať právnu ochranu. Správne súd prvej inštancie posúdil, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a následne tiež správne rozhodol o jeho vydaní.“ Keďže odvolací súd súhlasil so záverom, že možno na základe všeobecnej identifikácie vyvodiť záver o totožnosti s bankovkami, ktoré žalovaná odovzdala v pobočke žalobcu, (inak by sa nemohol stotožniť so zisteným skutkovým stavom) nemožno tvrdiť, že sa s touto skutočnosťou nevyšporiadal.

16. Dovolací súd ďalej poznamenáva, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna

2020) sa zaoberal aj celkovým postupom odvolacieho súdu pokiaľ išlo o hodnotenie skutkových zistení a potrebu dokazovania a nezistil porušenie procesných pravidiel CSP v odvolacom konaní, ktoré by mohli mať za následok prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

17. Dovolací súd po zistení, že dovolanie žalovanej je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, avšak nedôvodné, pristúpil k skúmaniu existencie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

18. V danom prípade dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

20. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

21. Podľa presvedčenia žalovanej je jej dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

22. Dovolací súd vo vzťahu k označenému dovolaciemu dôvodu zdôrazňuje, že ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 ods. 1 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

23. Pre všetky (tri) procesné situácie, v ktorých ustanovenie § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefinuje a špecifikuje v dovolaní.

24. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o otázku skutkovú). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

25. Prvú otázku, ktorú mal odvolací súd nesprávne právne posúdiť vymedzila dovolateľka nasledovne:

„či v rámci dokazovania v predmetnej súdnej veci postačuje pre stotožnenie skúmaných bankoviek JPY a zamieňaných bankoviek žalovanou v pobočke žalobkyne iba ich identifikácia, čo do množstva a nominálnej hodnoty bez bližšej identifikácie sériových čísel týchto bankoviek“.

25.1. Pokiaľ ide o vymedzenie tejto otázky, konštatuje dovolací súd, že v tejto časti dovolanie nenapĺňa obsahové požiadavky vymedzenia právnej otázky podľa ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP. Ide totiž o skutkovú otázku, ktorá má vymedziť obsah dokazovania v konkrétnej veci. Záver súdu pri úvahách o otázke vymedzenej žalovanou nie je založený na aplikácii právnych noriem súdom na zistený skutkový stav, ale spočíva na vyhodnotení skutkových zistení, ku ktorým dospel súd v rámci dokazovania. Výsledkom tejto činnosti súdu nie sú právne závery, ale skutkové závery, čo znamená, že otázka vymedzená v bode 25. nie je otázkou právnou, ale ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená vždy len v konkrétnych súvislostiach, a nie vo všeobecnej rovine.

26. Pokiaľ ide o otázku druhú: „či možno výsledky dokazovania v trestnej veci vyhodnotené civilným súdom v neprospech žalovanej prevziať a vykonať v predmetnej civilnej veci bez toho, aby sa s nimi žalovaná mala možnosť, čo i len oboznámiť, o to viac ak žalovaná nebola v trestnej veci subjektom trestného konania, ktorý by mal a vykonával vplyv na samotný priebeh trestného konania a ktorému by zákon (zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, § 10 ods. 10) na uskutočnenie tohto vplyvu priznal určité procesné práva alebo uložil povinnosti?“ a tretiu dovolateľkou vymedzenú právnu otázku: „či je spravodlivé, zákonné a dôvodné požadovať od žalovanej ako klientky banky na preukázanie svojho tvrdenia o pravosti zamieňaných bankoviek JPY predloženie sériových čísel týchto bankoviek za účelom ich overenia a stotožnenia so skúmanými bankovkami v rámci vykonaného dokazovania, keď samotná žalobkyňa (banka) si túto požiadavku nespĺnila, hoci to vyplýva z jej profesijnej praxe ako banky spočívajúcej v odhaľovaní a zisťovaní falzifikátov peňažných prostriedkov a zároveň táto špecifická identifikácia absentuje pri bankovkách, ktoré boli skúmané následne s odstupom času po vykonaných zámenách na podnet žalobkyne, a to rôznymi zahraničnými inštitúciami?“ dovolací súd zaujal názor, že od riešenia týchto otázok rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo, resp. na ich riešení svoje rozhodnutie nezaložil.

26.1. Ako už je uvedené vyššie, v súvislosti so zahrnutím výsledkov dokazovania v trestnej veci, odvolací súd sa osobitne neoboznamoval s trestným spisom, ale výsledky dokazovania trestnej veci zistil z rozhodnutí trestných súdov, ktoré súčasťou spisu boli a strany tohto sporu boli s nimi riadne oboznámené v súlade s ustanoveniami CSP. Formulácia „tiež aj z dokazovania vykonaného v trestnom konaní“, znamená, že sa odvolací súd oboznámil s výsledkami dokazovania, ktoré sú imanentnou súčasťou meritórneho rozhodnutia v trestnom konaní. Pokiaľ ide o druhú vetu bodu 10. rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolaciemu súdu sa javí akoby žalovaná nevidela jej úvodnú časť: „ako vyplýva z listinných dôkazov predložených žalobcom“. Práve táto textácia ozrejmuje, že odvolací súd tak či tak vychádzal primárne z listinných dôkazov predložených žalobcom, z ktorých vyvodil dostatočný záver, že v prípade bankoviek zamenených žalovanou u žalobcu sa jedná o falzifikáty. Teda, aj keby odvolací súd nepoukazoval na dokazovanie vykonané v trestnom konaní, ktoré mu vyplynulo z rozhodnutí trestných súdov, z predložených listinných dôkazov by mal dostatočný zdroj poznatkov na ustálenie skutkového záveru, že ide o falzifikáty (tak ako súd prvej inštancie) a teda od vymedzenej otázky napadnuté rozhodnutie nezáviselo. Vymedzenú druhú otázku odvolací súd v súvislosti s prípustnosťou použitia záverov dokazovania v trestnej veci neriešil a už vôbec nie v takej súvislosti, ako ju odôvodňuje žalovaná (napr. použitie vyšetrovacieho spisu), keďže k tomu vôbec nedošlo.

26.2. Aj pri vymedzení tretej otázky dovolateľka poukazuje na časť jednej z formulácií použitej odvolacím súdom, avšak ani v tomto prípade nebola otázka vymedzená prípustným spôsobom. Na vysvetlenie je potrebné poukázať na skutočnosti, na ktorých je založená povinnosť plniť, ktorú v súdnom spore žiada žalobca voči žalovanej prostredníctvom súdu. Ide o povinnosť žalovanej vyplývajúcu z bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo prísť, keď vymenila bankovky v cudzej mene v pobočke žalobcu ako pravé, získala za ne od žalobcu majetkový prospech, ale keďže sa preukázalo, že predmetné bankovky sú falzifikáty, žalobca z nich už ďalší majetkový prospech, ktorý bol aj z jeho strany účelom, prečo predmetnú zámenu so žalovanou uskutočnil, nezískal. Dôvodom, prečo žalobca ďalší majetkový prospech z predmetných bankoviek nezískal bolo, že sa ukázalo, že nie sú pravé. Dôvodom podania žaloby bolo, že žalovaná zamenila falošné bankovky v pobočke žalobcu ako pravé (je irelevantné či úmyselne), pričom za to získala neoprávnený majetkový prospech. Jej povinnosť plniť je v

tejto veci založená na spomínaných skutočnostiach a nie na sériových číslach bankoviek. Uloženie povinnosti sa z týchto dôvodov javí najvyššiemu súdu aj ako spravodlivé, nakoľko bola to žalovaná, kto priniesol nepravé bankovky do pobočky žalobcu a dostal za ne protihodnotu v peniazoch. Ako správne uvádza odvolací súd, takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Dovolateľka nedokázala v konaní relevantným spôsobom spochybníť skutkový dej pohybu bankoviek od nej až k inštitúciám, ktoré konštatovali nepravosť bankoviek. Ohľadne možnosti zámene odovzdaných bankoviek za iné, ktoré boli neskôr predmetom posudzovania, netvrdila (nieto, že by preukazovala) nejaký alternatívny skutkový dej, prípadne aspoň teoretickú možnosť, kedy by k takejto zámene mohlo dôjsť. Na sériových číslach nie je založená povinnosť plniť, a preto z hľadiska ustanovenia § 421 CSP nie je formulácia použitá odvolacím súdom „Žalovaná nepredložila žiaden relevantný dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že sa nejedná o falzifikáty. Ak tvrdí, že sa jedná o iné bankovky, ktoré boli posudzované, mala uviesť čísla bankoviek, ktoré chce overiť.“, na ktorej založila dovolateľka vymedzenie tretej otázky, podstatná pre rozhodnutie vo veci. Preto aj pri tejto otázke možno ustáliť záver, že odvolací súd na riešení tretej otázky svoje rozhodnutie nezaložil.

27. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd, pretože ak by k tomu pristúpil, dopustil by sa procesne neprípustného dovolacieho prieskumu, ktorý by bol (všeobecne) v zjavnom rozpore s koncepciou právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania, nastolenou prijatím aktuálneho procesnoprávneho predpisu - Civilného sporového poriadku, a zároveň takýto neprípustný dovolací prieskum by sa (konkrétne) priečil i cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj analogicky sp. zn. 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Na základe uvedeného možno konštatovať, že dovolanie je pokiaľ ide o namiatané nesprávne právne posúdenie neprípustné.

28. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné a v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

29. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.